

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dissapte 20 de Setembre de 1913

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS. Pies. 1'50 al mes

Fora. 4'50 trimestre

Extranjero. 9'00 annua

LIOTECA PÚBLICA. 5 cèntims

TARRAGONA. Número solt. 5 cèntims

Anunci segona tarifa

Núm. 219

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplén dida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

ENTORN DE LA QÜESTIÓ DE LES AIGÜES

Mantenint el caliu

"Las Circunstancias" torna a gallejar; "Las Circunstancias" torna a rebifar el caliu de la discussió i hem de celebrar-ho, perquè així conseguirem que les nostres convicions no apartin la vista de la qüestió de les aigües i així podrà evitar-se que per falta de vigilància, els possibilistes puguen portar a terme els seus censurables propòsits de causar un dany irreparable als interessos de la ciutat per a afavorir els d'una Empresa tan pròdiga en promeses de recompensa als que l'ajuden com àvara de bones intencions per a la nostra població.

Fins que d'una manera definitiva sigui revocat l'accord de firmar l'escriptura amb l'Empresa d'aigües, tots els defensors dels interessos de la ciutat devem tindre especial interès en que no decaigui aquella exemplar campanya, única manera de salvar a Reus de les urpes d'uns negociants que, com a tals, van dret al seu negoci prescindint de tota consideració d'ordre moral. Per això ens havíam escamat el silenci de "Las Circunstancias"; per això ara tornem a respirar satisfets, més segurs que mai del triomf de la nostra causa, que és la del nostre poble.

Com que feia tants dies que callava el portaveu de l'Empresa de les aigües, al tornar la paraula ha hagut de recullir varies de les afirmacions sentades per nosaltres, deixant, naturalment, d'aludir a les més importants, perquè així li convé. Nosaltres, a les seves objeccions, hi anirem contestant pausadament perquè no tenim interès en agotar els temes que se'n ofereixen per a sostener la polèmica; ben al contrari: volèm que durin tant com hagi de durar l'existeància del perill a que abans hem fet referència.

El diari possibilista, no recull fins ara el comentari que dedicarem a la retirada dels socialistes

de les fileres dels defensors del projecte Caballé, i afirma que no llegirem bé lo que deia "La Justícia Social". Potser tingui raó "Las Circunstancias"; potser nosaltres tinguérem interès en no volguer-ho llegir lo que deia el confrare socialista, perquè no són absolu o condemnen als homes; i el fet no és més que un: que després de la publicació del follet del Pantà de Riudecanyes, els socialistes han fet pública manifestació de no defensar més el projecte Caballé, i aquest fet no pot interpretar-se més que d'una manera: que davant de la solució que ofereix el Pantà, al problema de les aigües, els socialistes no's veuen amb coratge per a continuar defensant el interessos de l'Empresa de les aigües.

Els socialistes diuen que segueixen essent partidaris del projecte Caballé, però això són romans; perquè si realment és així, ara més que mai deurien defensar-lo en contra de la solució del Pantà que ha conquistat totes les voluntats i que triomfarà, nosaltres no'n dubtem, de totes les conveniences particulars.

Si els socialistes creuen que'l projecte Caballé és més convenient als interessos de Reus que la solució del Pantà, cometen una mala acció en deixar de fer campanya en pro del projecte que fins ara havien defensat amb tanta constància com poca fortuna.

Nous sembla indiscutible aquesta deducció, senyors possibilistes?

Desenganyeu-vos: el follet del Pantà us ha deixat desorientats, us ha fet perdre la serenitat i per xò no heu gosat a parlar fins que us heu refet del cop. De totes maneres, seran xorcs els vostres postriomers esforços, perquè no consiguereu enganyar a ningú amb la vostra ignorantia.

No havieu dit sempre, no havíeu

declamat ampulosament en el saló de sessions el vostre incomparable bromista senyor Briansó que si's presentava un altre projecte més ventajós que'l d'En Caballé se revocarsen tots els acords municipals? Doncs ja'teniu el nou projecte! Que ha vingut tart? Si fa quatre dies que'l trempat senyor Briansó va fer les manifestacions que deixem esmentades! Si les coses estaven en el mateix estat en que's troben avui!

abandonau les vostres esperances; millor que persistiu en la vostra actitud suicida. Al fi al cap el resultat ha d'ésser el mateix....

Que no accepteu la solució que ofereix el Pantà?... I a nosaltres, què! L'accepta Reus i amb això ne tenim prou.

El Nacionalisme i la política conservadora

Anem a les ensenyances generals que's desprenen de l'Historia dels moviments nacionalistes. I vull dir la primera: El Nacionalisme és incompatible amb la política conservadora; els conservadors no han sigut, no són, ni serán mai nacionalistes. I és així perquè el conservadurisme és un procediment, jamai una idealitat. A la política usual dels estats, la doctrina conservadora no ho és pas una vera doctrina amb fonament científic; és, repeteix, un procediment per a governar els pobles, des d'aquí més de política baixa de les oligarquies. Ja ho sé que potser se'm dirà que hi ha qui creu que si que hi ha qualche ideología en el conservadurisme, mes no és altra que una falsa ideología, tota una minxa ideología empeltada de sofisticades doctrines per a justificar el procediment. I cert que no vui negar que'l liberalisme, en el sentit de la política liberal, tampoc ho és una ideología, que no és res més que un altre procediment, per a que turni amb el procediment conservador, en el ritme de la vida política governamental actual de les societats.

La política per ella mateixa es qualcom abstracte i sols es vera política quan aqueixes abstractacions s'encarnen en les grans ideologies de l'humanitat; ara, la política usual, ja ho he dit, no es més que baixa política; no es l'abstractació ideològica vivificada, feta vitalment per les normals necessitats

humanes; se'n diu política per a donar-li al menys de nom certa categoria de nobilitat, mes ont el fet real no es al re que la grollera actuació dels que governen els estats en general no per a be dels homes i dels pobles, no més per a sosteniment de les oligarquies, si en conservadores, si en liberals. I si d'aquí queixes certes afirmacions que no més insinuïo i que un altre dia seran molt extensament desenrotllades, passem a l'observació dels fets, al coneixement de l'experiència seguida que's realitza a les societats, ens adonarem que des de que'l món és món que n'hi ha de conservadors, que n'hi ha de liberals, més ben dit, que n'hi ha de polàtics i son aquells els eterns a'uradors de l'avencament de les ideologies, son els que sempre reculen davant de les noves lliberacions humanes, són els que tot reculant impreuen arberats a tota mena d'idees renovadores, són els que anells mateixos se decreten la gent entenimentada i els sostenedors de les organitzacions socials malgrat que mils anys d'història humana provin que'l triomf definitiu és sempre dels revoltats que diuen ells, és dels que deslliuren, dels braus que amb la llur actuació afavoreixen l'evolució de perfeccionament de l'home i de les col·lectivitats. Fixant-nos an al nostre objecte llegint aquest llibre de la "Historia dels moviments nacionalistes" hi veureu que a totes les nacionalitats que lluiten per a l'aconsegüiment de la llur lliure actuació a l'humanitat, els que realitzen les petites accions entrebancadores, els que posen 'tot el llur esforç en apaigabar sentiments, els que no paren en falsejar els fonaments doctrinals del Nacionalisme, son, sempre, els conservadors. Ells i no més que ells son els que fan de pont en re l'acció desiliadora nacionalista i l'Estat, son ells els que in Gladament seriosos i disfrentant-se de grans moralistes i de bona gent, llençen als ben intencionats a les més violentes accions per a tot d'una posar-se de cara a l'Estat i actuar com intermediaris per a afavorir el restabliment de la pau, que ells mateixos abans havien perturbada.

Els construeixen sofisticats cossos de doctrina per a justificar la llur acció; ells tot dient que serveixen a la patria atenen abans que res més a la satisfacció de totes les ambicions; ells, fins i tot, se fan passar sempre per víctimes, mentres amb maquinisme mal dissimulat acusen de perfornadors i de antisocials en als que amb tota lleialtat serveixen a la causa nacionalista. Això passa a tots els moviments nacionalistes. Llegiu, repeteix, el llibre den Rovira i Virgili i vos en convencerà; lo que no hi trobareu es, el que passa a Catalunya, que grupos que's diuen nacionalistes al si del turrer nacional, se

diguin regionalistes quan han de reafirmar acció vers l'Estat, i lo que encara trobareu menys és que actuacions dites nacionalistes pretenguin actuar a la política general de l'Estat, i's proposin treure enfora de la llur nació la lluita nacionalista, desfigurar-la i convertint-la en una acció política salvadora, segons ells, de la totalitat de l'Estat, que volguin fermament, arribar fins a actuar en el poder executiu. Això que és un procés d'actuació vivent a la nostra Catalunya i que a molts que s'anomenen nacionalistes els semblà normal, a l'història dels altres moviments nacionals, ho torna a dir, no s'hi troba, no pot trobar-s'hi parlar als conservadors, dia que pensessin en ser quelcom més que pont, com suara, entre la reivindicació nacionalista i l'Estat, o sia, quel passessin el pont i's situessin a la banda de l'Estat per actuar-hi convertint o transformant la política nacionalista en política general de l'Estat, an aquell mateix instant hauria finida la llur acció, car les nacionalitats que laboren per la llur llibertat poden tolerar els ponts polítics i fins poden consentir, ni consentirán jamai, en cap acció qual finalitat immediata hagi d'ésser la desnaturalització i la desaparició de l'actuació nacionalista.

D. MARTÍ JULIA.

Fragment del treball «Tot llegint la Historia dels Moviments Nacionalistes» den Rovira i Virgili, publicat a "Revolució" el 1913.

En pro dels aucells

Els governadors civils

L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, que tant bella campanya té emprengut en favor dels aucells útils a l'agricultura, s'ha dirigit, com se'n fa públic, al governador civil de Girona, denunciant-li que en diferents indrets d'aquella província hi ha grans nombres d'aucells cegos destinats a reclamar per a fer les grans agafades, que's fan amb diferents artificis.

La denuncia es feu per escrit, i personalment el president de l'Institut viuixà a dita autoritat, que acullí amb viva simpatia al representant dels agricultors.

Al contestar l'Institut una comunicació del governador, en la qual manifesta que ha donat les ordres oportunes per a la persecució dels aucells cegos per a reclamar, li demana l'entitat agrícola que prohibeixi la tenència d'aucells privats de la vista, signi el que's vulgui. I'ns a que's destinen, perquè això permetrà la pràctica d'una barbarie i

evitarà de cop el perill de que's auells cegats siguin destinats a reclam.

Aquestes peticions podrien fer-se extenses als altres governadors civils de Catalunya, perque per tot arreu es molt corrent la tenència d'auells cegos per a exaltar-los el cant i per a que serveixin més bé com a reclam, constituant per lo tant aquest un vituperable medi dels molts que's posen en pràctica per a escarnir la llei de caça i la de protecció als auells, en gran perjudici dels interessos agrícoles.

Els governadors civils que hi ha hagut d'uns quants anys ençà a Barcelona, han publicat tots circulars encomanant a la guardia civil i demés encarregats la més escrupulosa vigilància en aquest punt, menys totes aquestes recomanacions solen esser lletra morta.

Ara mateix, en època d'emigració de les orenetes, veurem lo mateix que cada any, com se'n cauen a milers pel litoral, costes de Garrà i més amunt, essent això que l'oreeta es un auell de gran utilitat i per lo mateix no's pot caçar en cap època de l'any, segons les lleis espanyoles i llur Conveni internacional, al cumpliment del qual Espanya va obligar-se.

Es molt sensible que per deixadesa de tots, se permeti l'existència d'un mal tant constant i tant intens, com ho es la devastació de determinades espècies d'auells.

Constituent les orenetes una de les més apreciables, ara que's vé el perill, no podrien les autoritats prendre disposicions enèrgiques i els jutjats municipals disposar-se a aplicar el rigor de la llei als infractors?

FIRES I FESTES

L'Ajuntament de Barcelona ha editat tot el material necessari per a les pròximes Festes d'Octubre.

El Centre de Lectura té en projecte per referències que tenim, podem dir que resultarà un verdader èxit ja que son molts els «amateurs» que's proposen portar-hi obres.

La Comissió executiva de les properes festes d'octubre fa públic que's repartiran a domicili paperetes de suscripció, per a que suscriguin amb donatius per al major lluïment de dites festes.

VERGONYES NACIONALS

L'ensenyança a Espanya

En la col·lecció de cartogrames i diagrames exposats en els salons del Museu Pedagògic Nacional, n'hi ha un de sumament interessant i eloquent, puig en ell se demostra gràficament que fins molt avançat el segle XXII, o sigui de aquí doscents anys, Espanya no entrerà en el concert cultural del món. I si jutgem per la marxa iniciada durant aquests últims anys, s'endarrerirà encara més aquella data.

El suudit cartograma representa en cada província la proporció de 100 nois d'edat obligatoria (sis a dotze anys) que, segons dades oficials, se matriculen en escoles públiques i privades i les d'aquells que no apareixen inscrits en els registres de matrícula. El quadre no pot pas esser més trist.

Apareixen en el quadre d'honor amb mínimes proporcions mitges de «no matriculats» les províncies de Valladolid (9 per 100), Burgos i Logroño (14 per 100); Soria, 16 per 100; Àvila, 17; Càceres, 18; Àlava, 19 per cada centenar de nois que deuen entrar a les aules.

A les susdites províncies, totes elles de la planura castellana vella, amb excepció de Càceres i d'escàs territori realment basc, perque Àlava té moltes terres que foren de Castella—la Rioja alavesa—venen, en ordre ascendent, amb tipus de terme mig, a partir del 21

per 100 de no matriculats que tenen Salamanca i Navarra, per a deixar les màximes proporcions, entre altres de 50, 63, 64, 67 i fins 68 per 100, a les extenses regions del litoral mediterrani—exceptuant Catalunya, naturalment—l'Andalusia occidental, Canàries i Galícia.

Davant d'això, un deu preguntar-se: ¿Qué podem esperar d'aquestes generacions en ple segle XX? Perque, oficialment resulta que a Espanya sols el 58 per cent dels nois de sis a dotze anys se matriculen per a anar a l'escola.

I no parlem ara de l'escàs professorat. A Cáceres, un sol mestre cuida de l'educació de 150 nois. I no parlem tampoc de les condicions higièniques perque hauríem de descriure quadres i escenes vergonyoses, puig com diu molt bé un escriptor i coneixedor pedagog, la majoria de les escoles públiques d'Espanya no son més que «cementiris de la infància». D'això, per a vergonya nostra, no se'n salva Catalunya.

Emperò... qui pensa en el problema cultural tenint el problema del Marroc, la feliç resolució del qual té de salvar (?) a Espanya?

QUINA IRREVERENCIA!

Un Papa, matador de "novillos"

Ja ha aparegut nostre ídol taurí. Enemics fermes de l'anomenada festa nacional, no volem, a pesar d'això, apareixer amb aqueixa intransigència de la extrema dreta, i sense deixar d'abominar dels braus i de combatre als senyors Bombita, Belmonte, Gallito «chico» i «grande», etz, protegirem des d'aquestes columnes a una llomanera taurina que acaba de aparèixer a Talavera de la Reina, població famosa ja pel tamany de les seves sindries, i que ara adquirirà major fama quan se sépiga que també ha produït «hada menor», que a Josep Beites, matador de «novillos», que usarà per als seus treballs professionals el magnífic nom de «Pio Nono».

An aqueix jove talaverà, quina valentia està provada a l'escullir el seu dòmin en qüestió, hi ha que obrir-li els braços sense vacilació de cap mena,

Aqueixos vulgars cervells que no han sapigut nomenar se sino «Patatero», «Machaquito», «Pinturas», «Gallo», «Cantimplas» o «Camará», no mereixen grans respectes ni consideracions. Pero a un senyor, natural de Talavera, que's tira a la vida pública amb un tant respectable renom, hi ha que llovar-lo i impar-lo i aplaudir-lo.

¡El senyor Pio Nono!... ¿Voleu més?

Figarem-nos una mala tarda, un brau minso i un públic indignat, i direm:

—Arrimi's al bitxo sa santetat! ¡Mleta!

—Pare sant! ¡Al «toro», al «toro»!

—Escolti, senyor Pio Nono!... ¿S'ha creuat que està davant del Garibaldi?

—¡Fora, fora!... ¡Al Vaticà amb ell!

I frases així.

Per lo qual hi ha que considerar que la festa taurina s'apirà ennoblit, i el respectable públic apendrà història, car posate els destres nous a escullir noms dignes, apareixerán, segurament, el Cristòfol Colom «chico», el Don Pele, el Gumerindo Gutiérrez, alias Narváez, l'Alexandre Magne, un Cardenal Cisneros i altres per l'estil.

Millor es això que la relació de vulgars mots amb que ara ens molesten els senyors toreros, i hi ha que celebrar la formidable pensada que ha tingut el periclit talaverà don Josep Beites.

I sempre serà un document històric el parte facultatiu, que, per exemple, dirà:

—Durant la lidia del tercer brau ha ingressat en aquesta enfermeria el respectable mestre senyor Pio Nono, successor de Lleó XIII, amb una puntada a la regió glàtica. Pronòstic reservat.

Vista de la causa contra en Loperena

En l'Audiència de Tarragona se celebràahir la vista de la causa seguida per en Nougués contra els nacionalistes republicans de Reus, millor dit, contre els elements que amb la seva entresa conseguiran burlar als que volen vexar la nostra població amb el monopoli de les aigües, dignament representats pel nostre entranyable company en Joan Loperena, que s'ha de sentir orgullós i honorat d'haver ostentat aital representació.

En el judici se posà de relleu la raó que ens assisteix i més que això, queda demostrar el liberalisme del senyor Nougués que persegueix amordàcar a la premsa.

L'advocat defensor, nostre distingit amic don Salvador Ventosa Pina, amb el seu lluminosí informe, amb la seva habilitat en l'interrogatori i amb la seva solidíssima argumentació evidenciat l'iguocència del processat fent arribar a la conciència dels oients el veritable sentit d'aquesta lluita en defensa de Reus, de la que n'han sigut incidents les persecucions de que han estat víctimes els nostres amics.

La declaració de l'il·lustre diputat en Pere Corominas, fou aplastant per en Nougués així com les dels demés testimonis aportats per la defensa, únics que foren cridats al judici.

El resultat de la vista, ha encès en nostre pit les més falagueres esperances de que una franca absolució coronarà el gest del senyor Nougués en sa actuació de perseguidor de periodistes.

En una propera edició donarem extensament compte de l'esmentat judici oral, ja que ell serà una pàgina brillantissima en l'història d'aquesta campanya pro-Reus.

Interinament exterioritzem amb aquestes ratlles la satisfacció que'ns ha produït el resultat del judici que esperem determinarà la holocàstia del nostre estimadíssim company.

Informació Local

Ens diu el C. D. de la Joventut Nacionalista Republicana, que ademés del gran miting de propaganda nacionalista i republicana, de que ahir donàvem compte que està organitzant, es quasi segur que l'endemà de la celebració de dit acte, se reuniran en fraternal àpat per a celebrar l'inauguració de la campanya que pensa portar a terme durant els mesos de tardor.

Se concedeix un plaz de dos mesos per a quels interessats puguen oposar-se a l'extinció de la societat de segurs denominada Crèdit Ibèric, domiciliada a la capital catalana.

En les sessions de cine i varietats que se celebraran avui al saló Kursaal de Reus hi pendrà darrat la notable atracció musical, «Les Fontsona», número verdaderament extraordinari i dels millors dintre'l seu gènre.

El programa de cine estarà compost de les millors novetats prodigides.

Regna molt d'entusiasme entre'ls regionalistes de Cornellà per a la «Diada Regionalista» que s'hi celebrarà el proper diumenge, dia 28 del corrent, i a la que hi assistirà el cap devanter del regionalisme català en Francesc Cambó.

Millor es això que la relació de vulgars mots amb que ara ens molesten els senyors toreros, i hi ha que celebrar la formidable pensada que ha tingut el periclit talaverà don Josep Beites.

I sempre serà un document històric el parte facultatiu, que, per exemple, dirà:

—Durant la lidia del tercer brau ha ingressat en aquesta enfermeria el respectable mestre senyor Pio Nono, successor de Lleó XIII, amb una puntada a la regió glàtica. Pronòstic reservat.

El jutjat municipal de Sarreal anuncia la subasta de les finques següents:

Primer. Una casa composta de soterrani amb cap i celler, platerreno, entre-sol interior, dos pisos i gorfa desso-terrassada, situada en la vila de Sarreal i

carrer de l'Iglésia, nú. 3, quina mida superficial s'ignora, valorada en 700 pessetes.

Segon. Una peça de terra vinya i oliveres, de 49 ares 23 centàries, situada en el terme de Sarreal i partida anomenada Torremilans, valorada en 270 pessetes.

El remat tindrà lloc el dia 8 d'octubre, a les 11.

Amb l'express d'aquesta nit passarà per nostra ciutat en direcció a Madrid, l'il·lustre diputat per Barcelona nostre estimadíssim amic don Pere Corominas.

Per la Direcció general d'Obres públiques s'ha dispositat que s'anuncia la subasta d'acòpia de pedra per a la conservació de la carretera de Lleida a Flix i Reus, essent la cantitat pressupostada 9.999,40 pessetes.

Un escollit i abundant programa de les tant acreditades pel·lícules Pathé se projectarà a la Sala Reus en les acostumades sessions que s'hi donaràn avui.

Persona de confiança.— S'ofereix per a qualsevol càrrec de feina llengra. Sab llegir i escriure.— Per a informes, dirigir-se an aquesta impremta.

Varis alcaldes de distints pobles de la província han sollicitat de la Queda de les Obres públiques, cantitats per a l'arreglo de carreteres que han sofert desperfectes a causa de les últimes pluges.

A la Central de Telefons d'aquesta ciutat hi ha detingut, per no trobar-se'l seu destinatari, un telefonema expedít des de Barcelona amb la següent adresa: «Antonio Escolà, Plaza Catalunya».

Procedents de la Ribera Alta de Valencia arriben continuament a Tortosa i poblacions comarcanes, nombroses colles d'obrers agricultors, per a dedicar-se als treballs de la collita de l'arròs en les proximitats de la ciutat.

Al Teatre Circo s'hi celebrarà avui grans sessions de cine i varietats, presentant-hi part «La bella Crisantema», cançonista, i «Bonita Iberia», ballarina, i estrenant-se precioses pel·lícules.

Vegís a quarta plana la caratura de Juneda.

S'anuncia a concurs entre mestres normals procedents de l'Escola d'Estudis Superiors del Magisteri, places de professors numeraris, dotades amb 3000 pessetes anyals de sou d'entrada.

Entre altres n'hi ha una de la Secció de Ciències de Tarragona.

Comença a les 7:30 baix la presidència de l'alcalde senyor Sardà i amb assistència dels regidors senyors Casagualda, Bonet, Elias, Ambrós, Barberà, Palau i Prats.

Se dona lectura de l'acta de la sessió anterior, que es aprovada.

Passa a estudiar una comunicació del director del Col·legi d'nitens don Joan Ollé, participant trobar-se vagant la plaça d'alumne extera pensionat per l'Ajuntament.

Es aprovat un dictamen de la comisió d'Hisenda proposant sigui reconegut a favor de dona Josepa Cardona Galli el crèdit del seu germà mort don Jaume Cardona, per esser heredera del mateix.

S'aproven els comptes de l'Hospital Civil i Casa Municipal de Caritat del mes d'agost últim.

També s'aproven els comptes particulars.

Acabat el despatx ordinari, la presidència dona compte d'haver rebut afecades cartes de les senyores viudes de la difunta senyora Sol i Ortega i Ildefons Suñol, agrair el condol de la Corporació amb motiu de la mort d'aquelles.

S'acorda, a proposta de la presidència, se comuniqui al donant dels 56 metres d'aigua de l'Hidrofòrica que ja no son necessaris i que la Corporació li dona les gràcies.

A proposta del senyor Barberà s'acorda fer treure copia del testament del difunt don Joan Combelles, per entregar-se d'una donació feta per a les Cases de Beneficència.

S'acorda, a proposta del senyor Bonet, adquirir 200 metres de matxaca per a l'arreglo dels carrers; aixecant-se seguidament la sessió.

Reb: de 10 a 12 matí i de 2 a 4 tarda

Consulta econòmica: de 12 a 1

Reus.-Carrer Galanes, 6, pral.-Reus

AVÍS El Doctor Pere Fontanella Grau, especialista en les enfermetats dels ulls, ha traslladat als dilluns de cada setmana, la visita que tenia establet els diumenges, en el carrer de la Presó, 8, principal.

Hores de consulta: de 10 a 1 i de 3 a 5. —A Barcelona, Diputació, 235.

LLUM ELÉCTRICA. Lámpara Metal-T insuperable, de filament metàlic treflat. Única verdaderament irrompible i la millor i més econòmica de totes les llàmpades elèctriques. Des de 1 de juliol a 1,80 pessetes, de 5 a 50 bujies.—Lluís Escrivà, arraval de Santa Agnès n.º 40.—Casa degudament autoritzada per a instalacions elèctriques de totes classes, comptant amb personal tècnic i experès per a dit servei.

ESPECTACLES

TEATRO CIRCO

Selectes sessions de cine per a avui, presentant-hi part la famosa cançonista La Bella Crisantema i la plaudible ballarina Bonita Iberia.

Varist programs de cine.

Preus i hores de costum.

Dipòsit de Relotgeria.—Rellogetes de
butxaca i despertadors des de 2'90 p.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO

en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

Informació comercial diaria per a FOMENT

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Colegiat
Arraval Santa Agnès, 55, i carrer Santa Agnès, 19
Telèfon 108

Darreres cotitzacions segons telegramma de la casa
J. MARSANS ROF i FILLS.—BARCELONA

BORSA DE BARCELONA	
Interior 4 pgs.	79'25
Norts.	100'80
Alacants.	96'30
Orenses.	28'50
Andalusos.	—
Obligacions Frans 2 1/4	55'50
Municipi 4 1/2.	93'50
Obligacions Almansa 4 pgs	74'57
Id. > adh.	—
Id. Segovies 4 pgs	92'—
Id. Orenses 80 y 82.	48'50
Id. Roda a Reus.	53'75
Id. Alacants 4 1/2.	100'87
Id. > 4 pgs	92'—
Francs.	6'55
Lliures.	26'90

BORSA DE MADRID

Francs.	
Interior 4 pgs.	6'25

BORSA DE PARÍS

Exterior.	
Norts.	92'50
Alacants.	47'0—

450'—

Ordres de Borsa per a Barcelona, París i Madrid.—Compra i venda al comptat de tota classe de valors de renda (de l'Estat, Obligacions Ferrocarrils, Municipals de Barcelona, etc.)—Descompte de Cupons.—Compra de monedes d'or i Bitllets de diferents països.—Compra i venda de Valors locals.—Compra i venda de paper estranger.—Intervenció en tota classe d'operacions en els Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comers de la plaça de Reus

EXSTRANGERS

Londres 90 dit.	
26'59	din.
Idem 8 dív.	>
Idem vista.	ops. 26'89

París vista.

Marsella vista

Hamburg vista

VALORS LOCALS

din. vap. op.

440 Gas Reusense

525 Industrial Harinera

625 Banco de Reus de Descuentos y Préstamos

25 C Reusense de Tramvias

200 C Reusense de Tramvias païssegades 5%.

400 Electra Reusense

162'50 Empresa Hidroeléctrica

190 Electro-Química Ternel

540 Obligacions Manicomio Reusense.

3000 Manicomio Reusense

600 Institut P. Mata (2.ª E.)

600 Institut P. Mata (3.ª E.)

500 Obligacions Electra Reusense.

De Reus à Barcelona

Surts 4'35 per Vilanova y arriba 8'12

> 6'54 > 9'2

> 8'40 > 13'27 (r)

> 14'13 > 17'40 (c)

> 17'16 > 20'34

> 21'32 > 23'36 (R)

De Barcelona à Reus

Surts 5'50 Arriba 9'21 (m)

> 8'25 > 10'39 (E)

> 9'23 > 12'48 (c)

> 13'05 > 16'26 (ll)

> 15'40 > 19'24 (m)

> 19'50 > 22'3 (E)

De Reus à Falset y Mora

Surts 6'50 Surts 9'12 Arriba 9'58 (n)

> 10'45 > 11'25 > 11'50 (R)

> 13'18 > 14'24 > 14'58 (c)

> 16'30 > 18'57 > 19'47 (m)

> 19'46 > 21'11 > 21'48 (n)

> 22'11 > 23'16 (E)

Surts de Salou pera Valencia.—9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.

Arriben de Valencia à Salou.—4'19.—9'17.—14'55.—18'38.

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 15 de setembre de 1913

Sortides de Reus (Arraval de Robuster)

Tren n.º	4 a les 3'50	6 a les 3'50	8 a les 3'50	10 a les 3'50	12 a les 3'50	14 a les 3'50	16 a les 3'50	Tren n.º	3 a les 4'36	5 a les 4'36	7 a les 4'36	n.º 1 a les 4'36	9 a les 4'36	11 a les 4'36	13 a les 4'36	15 a les 4'36	17 a les 4'36	19 a les 4'36
>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>	>
>	6'54	9'2	9'2	10'30	12'35	14'08	18'08	>	5'46	9'07	11'15	15'50	18'40	20'05	22'03	23'22	24'36	25'50
>	8'40	13'27 (r)	13'27 (r)	14'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	>	8'11 (m.)	10'30 (m.)	12'58 (c.)	14'45 (m.)	18'35 (c.)	20'05 (m.)	22'03 (m.)	23'22 (m.)	24'36 (m.)	25'50 (m.)
>	14'13	17'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	17'40 (c)	>	8'11 (m.)	10'30 (m.)	12'58 (c.)	14'45 (m.)	18'35 (c.)	20'05 (m.)	22'03 (m.)	23'22 (m.)	24'36 (m.)	25'50 (m.)
>	17'16	20'34	20'34	20'34	20'34	20'34	20'34	>	8'11 (m.)	10'30 (m.)	12'58 (c.)	14'45 (m.)	18'35 (c.)	20'05 (m.)	22'03 (m.)	23'22 (m.)	24'36 (m.)	25'50 (m.)
>	21'32	23'36 (R)	23'36 (R)	23'36 (R)	23'36 (R)	23'36 (R)	23'36 (R)	>	8'11 (m.)	10'30 (m.)	12'58 (c.)	14'45 (m.)	18'35 (c.)	20'05 (m.)	22'03 (m.)	23'22 (m.)	24'36 (m.)	25'50 (m.)

ADVERTENCIES.—El tren núm. 4 de les 3'50 surt de l'estació camí de Salou.

—Des del proper diumenge, dia 21 dels corrents, fins nou avís, els dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada de Reus a Salou a 0'50 ptes. valeders per a tot el dia.

Reus 9 de setembre de 1913.

L'Administrador.

**

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou pera Valencia.—9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.

Arriben de Valencia à Salou.—4'19.—9'17.—14'55.—18'38.

SENSE aquesta marca

l'apa- NO és un "Gramophone".
rell. — Catàlegs gratis

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULES

Gran fàbrica de mosaics hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos,

en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el gen-

re en immillorables condicions de duració i permanència dels colors.

Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—REUS

Col·legi d'Interns en l'edifici de l'Institut

Dirigit per **Don Joan Ollé Vallés**

Mestre Superior i Batxiller.

Director espiritual: **Rmt.Dr. Ramón Minguell**

Capellà de l'Institut.

Des del primer de setembre quedan obertes les classes de Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càcul Mercantil, Tenedúria de llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francès, Mecanografia, Solfeig, Piano i Esperanto.

ENOFOSTORINA

Reconstituent el més eficàs i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tònic cerebral perque remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

REUS

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

VIDRES PLANS
VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolita (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C.ⁱ Stat. en Cmta.
SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpit eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cete i Marsella

Setembre 18 Vapor Cabo San Antonio

Setembre 19 Vapor Cabo Oropesa

" 25 " " Quejo

" 26 " " Higuer

Octubre 2 " " Oropesa

Octubre 3 " " Roca

" 9 " " Higuer

" 10 " " Nao

" 16 " " Roca

" 17 " " S. Sebastián

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Porqué no se desembaraza Vd de esta enfermedad de la piel inmediatamente y para siempre de esta tiflera, de este eczema varicoso que le rinde a Vd la vida insufrible?

Porqué conserva Vd esta enfermedad cuyas consecuencias pueden ser gravísimas?

Porqué no emplea Vd inmediatamente el nuevo método del Señor L. Richelet?

Sin embargo no hay vacilación posible, porque Vd no puede ignorar las curaciones, muchas veces inesperadas, obtenidas en su comareo.

Infórmese Vd y empiece, sin más tardar, este tratamiento; eso es el mejor consejo que le podemos dar.

El precio del tratamiento es proporcionado con todas las condiciones de la fórmula. (Existe también un tratamiento para los niños de 3 años hasta 16).

Acaba el señor RICHELET de instalar depósitos de su tratamiento en todas las boticas y droguerías de España.

Un folleto, en lengua española, tratando de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, a todas las personas que lo pidan.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, hasta dirigirse al señor

L. RICHELET, 13, rue Cambon, en Paris (Francia)

DEPOSITO GENERAL Y VENTA. — Drogaría de D. Francisco Loyarte, calle de S. Francisco de Loyola 9, San Sebastián. — Venta en Reus: farmacias PUNYED y SERRA.

Portadores barates

En casa de Teodor Vernet, carrer de St. Francisco Xavier, 4, se venen portadores de superior qualitat a preus baratos.

DISPONIBLE